

AYŞARELLERİ okunttu

SAYI: 16 NİSAN - 2017 AYLIK E - KÜLTÜR DERGİSİ

23 Nisan
Ulusal Egemenlik
ve
Çocuk Bayramı Kutlu Olsun...

KÖY ENSTİTÜLERİNİN
KURULUŞUNUN
77 YIL

Okun AYŞARELLERİ

Editör...

Okan AVŞARKOCAOĞLU

İçindekiler

Editör (Okan AVŞARKOCAOĞLU)	1
Bire Beyler Cünunluğun Zaman Mı? (Ahmet Z. ÖZDEMİR)	2
Sanal Âlem (Gülhan ÇABUCAK)	4
Solak Eşkıya (Yılmaz İLİK)	6
Basiret Ne Bilir Misin? Edep Nedir Bilmez Misin? (Dr. İsmail GÖKŞEN)	10
Dutmaç (Gülseren AVŞARKOCAOĞLU)	12
Anam - Ne Mutlu Türküm Diyene (Turan KORKMAZ)	14
Köy Enstitüleri Üzerine (Necip TOPUZ)	16
Oğuzlar'ın Ve Avşarlar'ın Göçler Sonucu Dağılıp Yaşadıkları	20
Belli Başlı Bölgeler (Alemdar ÜNLÜ)	22
Keçinin Halleri (Aslan AVŞARBAY)	22
Sözlük	24

Saygı Değer okurlarımız;

Dergimizin onaltıncı sayısı ile yine sizlerle birlikteyiz.

Sözlerime 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramınızı kutlayarak başlamak istiyorum. Ülkemizin Mimarı Ulu önder Mustafa Kemal Atatürk ve Aziz şehitlerimizin hatıraları önünde saygıyla eğiliyorum.

Çok önemseydiğim için devamlı tekrarlıyorum; Kültür bilgileri bizler de bir emanettir. Emanetin ise sahibine yani halka teslim edilmesi gerekir. Bundan dolayı çalışmalarınızda bana ait olan derlemeleri özgürce kullanabilirsiniz.

Sizlerde dergimiz de paylaşımda bulunmak ister iseniz katkılarınızı bekliyoruz.

Geleceğin ülkemize, dünyamıza huzur ve mutlu yarınlar getirmesi dileklerle...

Hoşça kalın.

AHMET Z. ÖZDEMİR

BİRE BEYLER CÜNUNLUĞUN ZAMAN MI?

Osmanlılar, devlete vergi vermekten, asker vermekten habersiz, üstelik dolaştığı yerlerde soygunlar, kovgunlar yapan Avşarları bir toprağa bağlamak, oraya yerleştirmek isterler. Fakat onların bu isteği hep zora dayalı olarak yürütülmek istenir. Onun için de Avşarlar direnirler, sürgünler, kırgınlar olur.

Osmanlıların zora dayalı olarak yapacakları iskâna Avşarlar karşı koyarlar. Kavgalar olur, çakmaklı tüfekler, kılıçlar konuşur. Dadaloğlu bu gerçekler üzerine söyler.

Ilgıt ılgıt seher yeli esiyor
Gâvur dağlarının başı dumanlı
Gönül binmiş aşk atına aşıyor
Bire beyler cünunluğun zaman mı?

Aşağıdan iskân evi gelince
Sarıp da gül benzimiz solunca
Malım mülküm seyfi gözlüm kalınca
Kaypak Osmanlılar size aman mı?

Aşağıdan iskân evi geliyor
Bezirgânlar koç yiğide gülüyor
Kitabın dediği günler oluyor
Yoksa devir döndü ahir zaman mı?

Aşağıdan akça çığın ötünce
Katar başı mayaların sökünce
Şahtan ferman Türkmen eli göçünce
Daha da hey Osmanlı'ya aman mı?

Dadaloğlu'm sevdası var başımda
Gündüz hayalimde gece düşümde
Alışkan tüfekte dağlar başında
Azrail'den başkasına aman mı?

Not: Aynı ayakla söylenmiş Karacaoğlan'ın da bir şiiri var. Ancak Karacaoğlan'ın Osmanlı'yla, tüfekte, topla bir ilgisi yok. O nedenle bu şiir Dadaloğlu'na aittir.

Cünun: Delilik.

Çığın: Bir çeşit alıcı kuş.

Seyfi: Gözleri güzel Şahine benzer bir çeşit avcı kuş.

Maya: 1. Damızlık dişi hayvan. 2. Dişi deve. 3. Buhur deveyle adi devenin birleşmesinden doğan uzun tüylü dişi deve. 4. 4-5 yaşındaki deve. 5. Yük devesi. 6. Dişi. 7. Genel olarak damızlık dişi hayvan. 8. Dişi katır. 9. Dişi at. 10. Dişi eşek.

Sökmek: Gelmeye başlamak, çıkagelmek.

Bezirgân: 1. Tüccar. 2. Alışverişte çok kâr amacı güden kimse. 3. Yahudi 4. Mesleğini sadece kazanç için kullanan kimse.

Kitap: Burada Kur'an.

Ahir zaman: 1. Son zaman 2. Dünyanın son günleri, kıyametin kopmak üzere bulunduğu günler veya yıllar.

Kaypak: Sözünde durmayan, dönecek. Osmanlılar, Uzunyayla'yı önce Avşarlar'a vereceklerdi sonra bundan vazgeçtiler. O nedenle "kaypak" diyor.

Gülhan ÇABUCAK

(Avşar Babam Benim)

SANAL ÂLEM

Gel de gör sanal âlemi
Sorma neler var Emmioğlu!
Ben sustum dinle kalemi
Sorma neler var Emmioğlu!

Bir şey sandım bende geldim
Çokça kızdım azda güldüm
Ön yargısız, tek tek sildim!
Sorma neler var Emmioğlu!

"Mecnun" diyen çıkmış ava
"Leyla" olmuş asıl dava
Kuruş etmez aşk- bedava!
Sorma neler var Emmioğlu!

Hepsi subay, ya öğretmen
Dilde hece, yalan, dümen,
Yolda görsen insan demen
Sorma neler var Emmioğlu!

Şair dili, takma ismi,
Allı pullu çiçek resmi,
Adam olsa olur cismi
Sorma neler var Emmioğlu!

Okumuşu, cahil gören,
Her Şirin'e bin can veren
Kandın sanıp göğüs geren
Sorma neler var Emmioğlu!

Namerdi yoldaşı eden
Gülyüzü gözyaşı eden
Ruhunu can aşısı eden
Sorma neler var Emmioğlu!

Laftan Yoktan anlamayan
Saygı duysan âşık sayan
Sırf erkek mi, nice bayan!
Sorma neler var Emmioğlu!

Maskelisi, hem yüzsüzü,
Namussuzun püsküllüsü,
Örtülünün en süslüsü,
Sorma neler var Emmioğlu!

Kötü gözle bakanı var,
irin olup akanı var
iftirayla yakanı var
Sorma neler var Emmioğlu!

İnsanı var hayvan gibi
Şeytanı var insan tipi
Boynuna geçirip ipi...
Sorma neler var Emmioğlu!

Hırlısı var hırsızısı var
Arlısı var arsızısı var
Haklısı var haksızısı var
Sorma neler var Emmioğlu!

Gülhan derki otur şöyle
Ağzın açık kalma öyle
Sanma sakın hepsi böyle
Sorma neler var Emmioğlu!

Yılmaz ILIK

SOLAK EŞKIYA

Cumhuriyetin ilk yıllarında Pınarbaşı, Tomarza ve Sarız kırsalında Solak adında ünlü bir eşkiya yaşardı. Bu eşkiyanın iki karısı yedi çocuğu vardı. Para ile adam öldürür herkesin istediğini tereddüt etmeden yerine getirirdi. Çoğu kimseler düşmanından değil Solak eşkiyadan korkarlardı. Her hangi bir olaya karıştığı zaman, izini kaybettirir uygun bulduğu bir zamanda köyüne gelirdi. Korkusundan onu kimse Jandarmaya ihbar edemezdi. Böyle bir zaman da köye geldi.

Gençliğin de sevipte evlenemediği Eşe'nin kocası ölmüştü. Eşe'ye başsağlığı dilemek için onun evine gitti. Tesadüf o anda Eşe'nin evinde kendisinden başka kimse yoktu. Eve girip sedire oturdu. Eşe ona hoş geldin dedikten sonra.

Solak: Çok üzülüğümü söyleyemem, yine de başın sağ olsun. Nihayet kocan öldü. Ben seni istiyorum. Şimdi elime düştün. İki karım var sende gelersen üç olur ne çıkar. Sende beni istiyorsun, bana geleceksin değil mi? Öyle değil mi kız, haydi söylesene?

Eşe: Şuraya terbiyenle geldin, terbiyenle git. Ben iki avrat üzerine vara-

cak karı değilim. Hem de sen eşkiyanın birisin. Ben senin gibi eşkiya biri ile evlenmem. Bu gün değilse yarın, karıların çocukların ölü haberini alırlar. Benden vazgeç. Hiç de umutlanma.

Solak: Ciddi ciddi bakarak; Kız demek ben eşkiya olduğum için beni beğenmiyorsun, öyle mi? Şimdi sen görürsün diyerek Eşe'ye saldırdı. Boğuşma bir hayli zaman sürdü kaba kuvvete gücü yetmeyeceğine aklı kesen Eşe, dur Solak dur? Bilmiyordum beni bu kadar istediğini, hem de sevdiğini, şimdi inandım diyerek kendini Solağın kuvvetli kollarından kurtararak yana fırladı.

Solak iki kolları ve iki dizinin arasından fırlayıp çıkan Eşe'ye yorulmuş bir kurt gibi baktı kaldı. Eşe'nin konuşmasını bir şeyler söylemesini bekledi.

Eşe: Solağın canavar gibi bakışından ürktü. Konuşmasını yumuşatarak, uydurma şefkatli gözlerle baktı. Solağa yaklaştı yanına oturup, elinden tuttu. Bak Solak'ım senin yanına nasıl geldim hemen. Görüyorsun ki ben de sana tutkunum. Kocamı ben hiç sevmedim zati beni gönülsüz vermişlerdi. Onun öldüğüne öyle sevindim ki şimdi beraber olmak ne güzel. Seni denemek için böyle kızdım. Sana hangi kadın karşı koyabilmiş ki ben karşı geleyim.

Solağın ağır ağır hırsı indi kalkıp sedire oturdu. Eşe'yi dinliyor gözlerini ondan ayırmıyordu.

Eşe: Bu aşkıma sana ispat edeceğim, ama kocam öleli daha bir ay olmadı. Kırkı çıksın, kırk birinci günü akşam gel beni kaçır. Ben de seni karanlık kavuşunca mezarlıkta dikili büyük salın arkasında beklerim inan bana. Şu anda sen de beni el âleme rezil etme. Haydi, şimdi git birileri gelmeden. Beni de mezarlıkta bekletme mutlaka gel, söz veriyorum sana...

Solak, yenilmiş acemi bir güreşçi gibi ayağa kalktı. İşaret parmağını Eşe'ye uzatarak; Bana bak, hiç bir kahbelik kabul etmem. Bu gün ile on beş gün say parmaklarınla, seni gelip mezarlıktan alacağım. Dağa götüreceğim, bir daha da düze inmeyeceğim. Sözünde durmaz, bana bir kahbelik yapacak olursan, bil ki sonun ölümdür.

Eşe: Solak'ım ben seni bilmez olur muyum? Dağlarda seninle diken üstünde yatsam, bana gül bahçesi olur. Sen de sözünde durmayıp, ellerin dilinde zil taktırıp oynatma beni. Bu günle on beş gün, seni mezarlıkta beklerim. Emi aslanım Solak'ım benim.

Solak sakinleşti, güler yüzle, kız bu sözlerini çok beğendim ve gidiyorum. Geri kalanı da sen düşün diyerek çıkıp gitti.

Eşe Pazara gidip kendisine entarilik pazen kumaş almayı bahane ederek Aziziye'ye gitti. Aziziye'ye varıp kumaş aldıktan sonra, beraber gittiği köylülerine, Tepe Mahallede bir tanıdığını görmeye gideceğini, bir saate kalmayıp geri geleceğini söyleyerek ayrıldı. Doğru Jandarma karakoluna gitti. Karakol kumandanına gözyaşları içinde Solakla aralarında geçen her detayı anlatarak onlardan yardım istedi. Yıllardır Jandarma Solak'ı takip ediyor bulamıyordu. Mahkemeden de vur emri çıkmıştı. Bir türlü ele geçiremiyorlardı. Bu ünlü eşkiyayı, yakalamak için bundan daha iyi fırsat ele geçmezdi. Eşe ile aralarında neyi nasıl yapacaklarını anlaştılar. Kumandan Eşe'nin omzundan tutarak, Bacım senin sayende, çok masum ve günahsız kişiler ölümden kurtulacak. Bundan sonra ne sıkıntın olursa olsun gel bu karakol sana daima açık olacak dedi. Eşe gözyaşı ile kumandanın elini öperek, hiç bir şey olmamış gibi köylülerinin yanına döndü. Daha sonra da köylülerine geldiler.

Kararlaştırılan gün akşamı köy evlerinin lambaları sönerken, ay ışığında Solak'ın at üstünde geldiği görüldü. Eşe de evden çıktı mezarlığa doğru yürüdü. Solak da mezarlığa geldi. Mezar taşlarının arasında atını gezdirerek Eşe Eşe diye hafif sesle çağırmaya başladı. Solak'a cevap olarak, bir Jandarma erinin sesi... Teslim ol Solak! Solak bu sesi duyar duymaz gerisine bakmadan karavana ya bir el silah sıktı. İkinci silah sesi, büyük bir mezar taşının arkasında pusu da bulunan Jandarmanın silahının sesi oldu. Tam göğsünden Solak kurşunu yedi. Attan aşağıya düşerek kısa bir zamanda öldü. Sabaha kadar ölüsünün yanına kimse-ler varamadı. Sabahleyin daha fazla asker gelerek, bu namli eşkiyanın ölüsünü halka göstermek için o zamanki adı ile Aziziye şimdi Pınarbaşı kazasına götürüp üç gün boyunca halka teşhir ettiler. Böylece çevre köylüler ve kasabalılar rahat bir nefes aldı. Eşe'nin sayesinde.

Eşkîya da olsa canı de olsa herkesin bir yanını, seveni olur. Solak'ın da yanan bir bacısı vardı. Kardeşine aşağıdaki ağıtı yaktı.

Mezarın içine düşmüş
Otlar yolmuş tutam, tutam
Seni vuran bir Jandarma
Utan babam oğlu utan

Mor kefiye (1) sallar elim
Duyunca kırıldı belim
Nasıl kıydın, itin oğlu
Yedi yetim, çifte gelin

Ayar babam oğlu ayar
At üstünde, tavşan kovar
Halı heybe, kara yamçı (2)
Korkuyorum nazar değer

Atların alır yarışı.
Söyler yılışı, yılışı (3)
Aziziye ye elettiler
Düşman gülüşü, gülüşü

1- Kefiye: yünden dokunmuş geniş ve kalın atkı.

2- Yamçı: Filik yününden yapılmış aba (giysi).

3- Yılışmak: Yapmacık davranışlarla hoş görünmeye çalışmak.

Dr. İsmail GÖKŞEN

BASİRET NE BİLİR MİSİN?

Sağduyu sahibi olmak
Kalp gözüyle görebilmek
İman nuru ile bakmak
Basiret ne bilir misin?

Basiret ilahi bir nurdur
Kalp gözü açık, sırrıdır
Nurlu yaşama şuurudur
Basiret ne bilir misin?

İmanda bir basirettir
Duyular üstü görmektir
Hakikati de bilmektir
Basiret ne bilir misin?

Gökşen'im doğru sözlüsün
Gerçeği idrak eylersin
Allah da basiret versin
Basiret ne bilir misin?

Dr. İsmail GÖKŞEN
28.2.2017 Saat:9.30

EDEP NEDİR BİLMEZ MİSİN?

Edep sevgi saygı terbiyedir.
Ruhun duyguların seyiridir.
Hırstan asalete gidiştir.
Edep nedir bilmez misin?

Edepte ahlakın latif yüzüdür.
Ahlakın gelişmesinin yönüdür.
Edebiyat edebin çoğuludur.
Edep nedir bilmez misin?

Edep gönül aynasıdır.
Nurun da yansımasıdır.
Güzeli sevmeye sebeptir.
Edep nedir bilmez misin?

Edep ya HU! Edep ya HU!
İlle edep ille edep!
Halka Hakk'a yol açılır.
Edep nedir bilmez misin?

Gökşen'im edep erkânla.
Derviş vari yaşıyorsun.
Hırstan öfkeden arınırsın.
Edep nedir bilmez misin?

Dr. İSMAİL GÖKŞEN
9.12.2016 Saat:12.00

Gülseren AVŞARKOÇAOĞLU

NOHUT YAHNİSİ (6-8 kişilik)

Malzemeler:

- 500gr arpacık soğan veya baş soğan
- 1 Su bardağı nohut
- 1 kilo kemikli parça koyun eti
- 3 yemek kaşığı sıvıyağ
- 2 kaşık salça
- Kırmızı toz biber
- Tuz

Hazırlanışı:

Akşamdan soğanlar ince ince doğranarak sabaha kadar suda bırakılır ve acısının çıkması sağlanır. Bir su bardağı nohut yine akşamdan ıslatılır. Nohutların kabukları çıkartılır. Koyun eti biraz kendi suyunu çekene kadar kısık ateşte sote edilir ve yağ eklenir. Suyu süzülen soğan ve kabuksuz nohut birlikte etlerin üstüne eklenerek tuz, kırmızı toz biber ve salça ilave edilip, koyun etiyle birlikte pişirilir. Yahni pilavı ile birlikte yenir.

Kaynak:
Emine AVŞARKOÇAOĞLU
Gülseren AVŞARKOÇAOĞLU

NOHUT YAHNİSİ

Turan KORKMAZ

ANAM

Yüce dağsın yaslanırım döşüne
Derdimi dökerim gülüne ANAM
Yağmur yağar ıslanırsın üşürsün
Gözüyün yaşına bakarım ANAM

Kollarını yastık yaptın başıma
Yemedin yedirdin kattın aşıma
Yürümek istedim geldin peşime
Elimi bırakma düşerim ANAM

Ninniler söyledin büyüttün beni
Nasıl da severim bir bilsen seni
Tükendi diyorlar dünyanın sonu
Gücüm var öteye taşırım ANAM

AŞIK TURAN ANAM dedi yazıyor
Günlerim geçiyor aylar uzuyor
Bir kaç kişi mezarını kazıyor
Üstüne gülleri döşerim ANAM

15.09.1997 TURAN KORKMAZ

NE MUTLU TÜRKÜM DİYENE

Birer birer sökülüyor
Ne mutlu Türküm diyene
Başka gözle bakılıyor
Ne mutlu Türküm diyene

İlkelere saldırdılar
Düşmanları güldürdüler
Andımızı kaldırdılar
Ne mutlu Türküm diyene

Başkomutan fakir ordu
Savaştı vermedi yurdu
Dokuz ışık yaşlı kurdu
Ne mutlu Türküm diyene

Ulus devlet birdir ülke
Canlar sahip çıkar mülke
Yaşanılmaz korka korka
Ne mutlu Türküm diyene

Avşar'ı Türkmen'i Kürdü
Can verdi kurtardı yurdu
İlk devleti Türkler kurdu
Ne mutlu Türküm diyene

Sen dalgalan dalga dalga
Asla olamazlar gölge
Tek Türkiye yedi bölge
Ne mutlu Türküm diyene

Orta Asya'dan boyumuz
Bitmez tükenmez sayımız
Nadir Şahtandır soyumuz
Ne mutlu Türküm diyene

Bağlı kaldık sözüme
Dokunmayın közüme
İşlenmiştir özümüze
Ne mutlu Türküm diyene

Turan'ım sözlerim haklıdır
Dostumdan düşmanın çoktur
Önderimiz ATATÜRK
Ne mutlu Türküm diyene

*TURAN KORKMAZ 09/11/2013
BU ŞİİRİM TÜRKÜN AYRIŞMADAN İLELEBET KALMASINI ÜLKEMİZE HUZUR VE
MUTLULUK GELMESİNİ TEMENNİ ETMEKTEDİR. SAYGILARIMLA!*

Necip TOPUZ

KÖY ENSTİTÜLERİ ÜZERİNE

Bugün ikinci yarıyıl başladı. Öteden beri köy enstitüleri hakkında bir kaç kelam etme arzusun-dayım.

Bilindiği üzere, eğitim sistemimiz çok büyük sorunlarla boğuşmakta. Ortaöğretim kurumlarından mezun olan gençlerimizin entelektüel birikimleri son derece sınırlı düzeyde. Hayata, dünyaya dair neredeyse hiç bir şey bilmiyorlar. İşin ilginç tarafı, bu gençlerimizin karne notlarına bakacak olursak, sanki her şey güllük gülistanlık.

Eğitim sistemimizin öteden beri tartışılan uygulamalarından

biri de köy enstitüleri idi. Bizler ilk kurulan bir kaçından biri olan Pazarören Köy Enstitüsüne çok yakın bir köyde yetiştik.

Pazarören Köy Enstitüsünün yetiştiğimiz Avşar köyleri için anlamı o kadar büyüktür ki; belki de 1865'de yerleşik hayata geçen bu Türkmen topluluğunun ilk kez Devletle tanışması bu Enstitü sayesinde olmuştur. Nitekim kimisi doğrudan bu Enstitüde okuyarak, kimi Enstitüden mezun olan öğretmenlerin yetiştirilmesiyle tanıştılar. Benim gibiler de, Pazarören Köy Enstitüsü ve Öğretmen Okulundan yetişen öğretmenlerin köylerde medeniyetin şehirde olduğunu

işaret etmesiyle şehirlerde okumaya gittik.

Köy Enstitülerinin nevi şahsına münhasır olduğu bilinmektedir. Hasan Ali Yücel ve İsmail Hakkı Tonguç tarafından hayata geçirilmiş; Dünyanın başka yerinde bulunmayan bir uygulamadır. Her öğrenciye mutlaka bir zanaat öğretilmiştir. Kimi terzi, kimi nalbant, kimisi ise demirciliği öğrenmiştir genç dimağlar. Mezun olan öğretmenlere gidecekleri köylerde kullanmaları ve köylülere öğretmeleri için 150 parça malzeme verildiği bilinmektedir. Ayrıca her ders yılı döneminden en az 25 tane klasik okuma mecburiyeti vardır. Milli Eğitim Bakanlığı yayınlarından o dönem çıkan Batı Klasikleri halen en iyi çevirilerdendir.

Köy Enstitüleri, 1950 yılında Demokrat Partinin iktidara gelmesinden sonra, 1954 yılında kapatılarak Öğretmen Okullarına dönüştürülmüştür. Marshall yardımları çerçevesinde Amerika ile ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla kapatıldığı söylenebilir.

Köy Enstitülerine getirilen en büyük eleştiri Marksist-sosyalist bir nesil yetiştirdiği iddiasıdır. Gerçekten de yetişen birçok yazar toplumcu gerçekçi edebiyat eko-

lü içinde yer almış;(Fakir Baykurt, Mahmut Makal vb.) Ülkemizde toplumcu-gerçekçi ekolün gelişmesinde önemli rol de oynamıştır.

Bununla birlikte, kanaatimce köy enstitülerinin kapatılması büyük bir hata olmuştur. Nitekim müfredatta yapılacak değişikliklerle ve ona uygun kadrolarla Türk Milletini muasır medeniyetler seviyesine ulaştıracak Marksist veya sosyalist olmayan bir neslin doğmasını sağlamak içten bile değildi.

Son olarak, Devletimiz (1942 yılında büyük bir kıtlığın yaşandığı ve köy enstitülerinin açıldığı yılların İkinci Dünya Savaşı yılları olduğu ve Savaşın kasıp kavurduğu nazara alındığında) hiç bir fedakârlıktan kaçınmamıştır. Büyüklerimizin anlattığına göre 1952 de traktör aldıklarında Pınarbaşı'nda 3 adet traktör varmış. Oysa fotoğraftan da anlaşılacağı üzere Enstitü öğrencilerine, 1940'lı yılların başında makineli tarımı öğretmişlerdir. Makinenin ne kadar kıymetli olduğunu anlatmak için 1940'lı yıllarda Ülkemizdeki toplam motorlu aracın 3.000 civarında olduğunu anlamak yeterlidir. Köy Enstitüsünde en azından bu 3.000'den ikisini (bir traktör ve bir biçerdöver) bu fotoğrafta görüyorsunuz.

Fotoğrafı gönderen Özgün Özhan 'a çok teşekkür ederim. Bu vesile ile selam ve saygılarımı sunuyorum.

Alemdar ÜNLÜ

OĞUZLAR'IN VE AVŞARLAR'IN GÖÇLER SONUCU DAĞILIP YAŞADIKLARI BELLİ BAŞLI BÖLGELER

M.Ö. VII. Asırdan başlayarak M.S. IX. Asra kadar Oğuzlar, genel olarak Türk yurdu yahut üst yurt diye belirtilen sahada yaşıyorlardı. Burası Ural Dağlarının doğusundaki Hazer Denizi ile Aral Gölünün şimalindeki Altay Dağlarının batısındaki yerlerde yaşıyorlardı. Oğuzlar Miladi 840 tarihinde Uygurlar'ın tazyikine uğradılar. Bir kısmı kalıp Uygur hâkimiyetini kabul etti. Bir kısmı da yerlerini terk ederek Hazar Denizi ile Kara Denizin kenarından Rusya'nın geniş ovalarına geçtiler. Oradan Balkanlara sarktılar. XI. Asırda Bizans İmparatorluğunu Balkanlar'dan tazyik etmeye başladılar. Bizanslılarla 1091 de Lebnüyan meydan muharebesini yaptılar, yenildiler.(1)

Bir kısım Oğuzlar'da aynı tazyik sonucu, Cennuba yani Sogot, Maveraünnehir, Harzem, Horasan havalisine inmişlerdir. Oğuzlar İslam ülkelerine indiklerinde de Anayurtlarındaki ırkdaşlarıyla alakayı kesmemişlerdir. Aynı zamanda müslüman olmaları,

kurulmuş olan, Türk devletlerinde etkin rol oynamaya devam etmişlerdir.

M.Ö. 52'den sonra Horasandan, Aras ve Kür nehirleri boylarına gelerek yerleşmeye başlayan Oğuzlar'ın göçleri ile birlikte Van ve Hoya kadar uzanan Vasputakan eyaleti beyleri "Ardzeruni/Avcıbaşı hanedanından Avşar Beğ'i olarak bahsedilir.

M.S. 40'dan itibaren, takriben 80 yıl sonra bir göç dalgası başlamıştır. Bunlar da Selçuklu Devletini kuracak olan Oğuzlar'ı oluşturacaklardır. İbni Fattan, Üst yurda geldiğinde (921), Kınıklara mensup Selçuklular, burada oturuyorlardı. Kalabalık Oğuz boyları Samanoğulları (874-999), Gazneliler (963-1183), Karahanlılar (940-1212) devletlerinin hizmetlerinde çalışıyorlardı. Bu devletlerin asker kaynaklarını oluşturuyorlardı.

Oğuzlar 922'de İslamiyet'i kabul ettikten

sonra, Selçuklu Çağrı Bey komutasında, akıncılık öğrenmek amacıyla, Doğu Anadolu'ya kadar geldiler. Bizanslılarla mücadeleye başladılar. X. Asrın ikinci yarısından beri Müslüman Devletlerin üzerine karabulut gibi çöken, İslamiyet'e taze kan olarak, Hıristiyanlığın karşısına dikildiler. Oğuzların 1015 de, Hıristiyanlıkla mücadeleye başlaması 1040 da Selçuk Devletinin kurulması ile doruğa ulaştı. Böylece, "Allah'ın benim bir ordum vardır. Ona Türk adını verdim. Onları ila kıldım. Bir ulusa kızarsam Türkleri o millet üzerine yöneltirim." İnanışı ile Hz. Peygamberimizin, "Dininize iyi sahip olun, olmazsanız Şark'tan gelecek olan Türk adlı millet, dininizi elinizden alır ve dinin koruyucusu olur." Mealindeki hadisi şerif yerini bulmuştur.

1040'ta Selçuklu Devleti kurulunca Türk - Bizans mücadelesi başladı. XI. asrın sonunda Oğuzlar'ın güneyden gelen bir kolu 1071'de Malazgirt Savaşı ile Bizans'ı yenerek, Anadolu'ya resmen girdiler. Artık yaşantılarına Türkmen olarak devam edeceklerdir. Oysa Afşin komutasındaki, Oğuz Türkleri Kızılırmak'ı geçerek Kayseri'ye kadar olan yerleri, 1067 yılında fethetmişti.

Avşarların da Dede Korkut Destanlarında geçen Oğuzeli diye bilinen Sir - Derya bölgesinde yaşadıklarını bilmekteyiz. Büyük göçle birlikte oradan Huzistan, Horasan yoluyla Anadolu'ya gelmişlerdir. Bunlardan bir kolda Irak ve Suriye yoluyla yine Anadolu'ya girmişlerdir. İran'daki XVI yy. Kaynaklarına

göre de Avşarlar, Afşar olarak geçmektedir. Selçuklu Devletinin kurulması ve büyük siyasi başarılarına imza atması, Karahıtaylar'ın Türkistan'a hakim olması Seyhun (Sir-Derya) boylarındaki yurtlarından, Mangışlak ve Balkan bölgelerinden, büyük Oğuz kümeleri göçerek Yakın ve Ortadoğu bölgelerine gelmelerine neden oldu. Bu kümelerin içinde Avşarlar önemli bir çoğunlukta idi.

Avşarlar, Suriye'ye giderken diğer kalabalık Avşar kabileleri batı İran'a gelerek, Haristan Rumiye Gölü, Kazorun, Erdebil havalisine yerleşmişlerdir. Anadolu'ya ise Avşarlar (1015) tarihinden sonra gelmeye başlamış 1220 ve 1400 yıllarındaki Moğol istilaları üzerine nüfus hat safaya ulaşmıştır. Anadolu'da Avşar kabileleri, Antalya, Ankara, Konya'yı da içine alan Orta Anadolu'dan başlayarak Malatya ile Sivas'ın doğusunda kalan geniş coğrafyaya yayılmışlardır. Karaman devletini kuran Avşarlar, Suriye'den (1228) tarihinde gelen obalardandır. Önceleri Ön Asyanın, Sonraları Anadolunun Fethine iştirak eden Avşar kabilelerinin en çok Suriye havalisinde etkin oldukları anlaşıyor.

Kınıklar ve Salurlular gibi Avşar'lar da 920'den sonra üst yurttan Harzem, Maveraünnehir, Horasan havalisine inmişler ve 920'den sonra müslümanlığı kabul etmişlerdir. Bu arada Orta Asyadan başlayan göçten sonra Irak, Suriye, Afganistan ve Azerbaycan'a yayılmışlardır.

(1) Eski Türk Yurdu hakkında fazla bilgi için bakınız: H. Namık Orkun: Türk Tarihi, Z. V. Togan: Umumi Türk Tarihi'ne giriş

Aslan AVŞARBEY

KEÇİNİN HALLERİ (KÖYDEN HİKÂYELER)

Anadolu insanının "okumamışlara has bilgeliği" beni hep çok etkilemiştir. Çok lafa gerek duymadan sözünü söyler, kenara çekilir. Sen de yediğin şamarı düşünür durursun.

Rahmetli babamın yeri geldiğinde, "konjonktürel kişilikler" in tutarsızlığını-karakter/sizliği/ini ifade etmek için anlattığı ve olaya "cuk oturan" hikâye şöyleydi:

Yazın keçi sarp arazide taştan kayadan zıplar, aşağıda otlayan koyuna taş yuvarlarmış. Koyun da kafasını kaldırır

"Kim o bre?" dermiş.

Keçi yukarıdan havalı havalı:

"Eden,(ağabeyin) karakeçi" diye cevap verirmiş.

Kış gelip de tipi başlayınca keçi soğuktan korunmak için koyunun kuyruğunun altına sokulmuş.

Koyun yine

"Kim o bre?" diye sorunca keçi kısık bir sesle cevaplarmış:

"Kölen, karakeçi!"

SÖZLÜK

Aa: Ak, beyaz.
Aaa: O anda yapılan bir iş veya davranışın aşırıya kaçtığı durumlarda kullanılır.
Aabbavv: Aşırıya kaçan durumlarda "hayret ünlemi" olarak kullanılır.
Aal: Ağıl. Tarla veya bahçeler arasında çalılardan örülmüş duvar.
Aaz: Ağız. İneğin yavruladıktan sonraki ilk sütü.
Abarı: Şaşkınlık, hayret ifadesi .
Abarii : Şaşkınlık, hayret ifadesi .
Ablak: Parlak, yuvarlak, dolgun yüz.
Acar: Yeni.
Acar akça: Katkısız, saf gümüş para.
Acarlamak: Tazelemek, yenilemek.
Acem: İran, İranlı.
Acep: Acaba.
Acer: Yeni .
Acısu: Yozgat Alaca arasında yer adı.
Adı batasıca: Domuz.
Ağ: Ak, beyaz.
Ağar: Ağır, yavaş.
Ağcalıoğlu: Kozan'ın Akçalı köyünü kuranlardan ünlü biri.
Ağdam: Kadirliye bağlı köy.
Ağır devlet: Gösterişli yaşam.
Ağır sohbet: Koyu, derin, ustaca söyleşi.
Ağlık: Aklık, beyazlık.
Ağu ağacı: Zakkum ağacı.

Ağyar: Sevgili.
Ağzı yumulasıca: Ölesice.
Ah ü zar: Ah çekmek ve ağlamak.
Ahdetmek: Gayret göstermek.
Ahır Dağı: Kahramanmaraş'ın kuzeyindeki dağ.
Ahir zaman: 1. Son zaman 2. Dünyanın son günleri, kıyametin kopmak üzere bulunduğu günler veya yıllar.
Ahlat: Yaban armudu.
Ahmet Bey: Padişah fermanıyla İstanbul'a sürgün edilen Elbeyli-oğlu Ahmet Bey.
Ahval: Haller, durumlar.
Akaba: 1. İniş, meyilli yer. 2. İki dağ arasındaki geçit. 3. Eğimli, yokuş.
Akdağ: Yozgat ilinin Akdağmadeni ilçesi.
Akkale: Kozlu - Andırın - Göksun arasında yer adı.
Akköprü: Kozan - Kadirli arasındaki Çukur Köprü.
Al: Hile.
Alabaş: Bir tür küçük, çizgili motifli kavun türü.
Alaf çalmak: Alev çalmak. Sıcak ve nemli havanın etkisiyle oluşan etki.
Alağbak: Siyahlı beyazlı, güvercin büyüklüğünde bir kuş.
Alamaç: Hızlı yanan alev.
Alay: Herhangi bir törende veya gösteride yer alan topluluk. Genel-

likle üç tabur ve bunlara bağlı birliklerden oluşan asker topluluğu.
Alayı: Hepsi .
Alemençik: Bir kuş türü.
Alenmek: Dalga geçmek, durmak.
Alınışın: Alınınca.
Alim Allah: Allah bilir.
Alkış verme: Dua etme.
Allah abatlar veresi: Allah temiz, açık bahtlar versin.
Altınbulak: Kars ili, Sarıkamış ilçesine bağlı bir köy.
Amanat: Emanet.
Amber Ağanın Pınarı: Kayseri İli, Pınarbaşı İlçesi, Kızılören Köyünde sulak bir mevkiidir.
Anaç: Yaşı ilerlemiş, gözü açılmış Anarıya gitmek: Daha çok taşıtların geri geri gitmesi demektir.
Anca: Ancak
Angara: Ankara
Apalak: Babayiğit, iri yarı adam yarması.
Aralı: Aralıklı, uzak.
Arısili: Tertemiz.
Arıya gitmek: Tüketim malzemelerinin kullanılmaz hale gelmesi veya getirilmesi demektir.
Arnac: Karşılık.
Asbap: Giysi .
Asi Suyu: Hatay ilinden geçen Asi ırmağı.
Aşam: Akşam
Aşılak: Aşılanmış.
Aşma: Ağıllardan geçen yol, yolak.
Aşşa: Aşağı.
Avara: Boş gezen, işi olmayan an-

lamındadır.
Avarlık: Biber, patlıcan vs. ekilen yere denir.
Avrat: Hanım.
Ayakyolu: Tuvalet.
Ayampur: Aşırı nemli hava. İnciri olgunlaştıran hava olarak bilinir.
Ayaz: 1. Duru, sakın havada çıkan kuru soğuk. 2. Çok soğuk hava.
Ayın esgisi: Eski ay. Bu zamanda kesilen ağaç daha uzun süre dayanır.
Ayrık: Bir tür ot.
Azık: Yiyecek, yol yiyeceği, erzak.
Aziye: Aziziye, Kayseri ili Pınarbaşı ilçesinin eski adı.
Aziziye: Kayseri ili Pınarbaşı ilçesinin eski adı.
Bab: Giriş, kapı.
Babamoğlu: Erkek Kardeş
Bacı: 1. Büyük kız kardeş, abla. 2. Kız kardeş.
Baç: Haraç
Bağır: Göğüs kafesi.
Bahadır - Bahadırlı: Kırıkhan yöresinde oturan bir Türkmen oymağı.
Bahta bakan: Bukelamun.
Bambıl: Pirecik. Tohuma düşen böcek.
Başı esik: Başı eksik anlamında kullanılır. Tam dolu olmayan.
Batasıca: Ölesice anlamında azarlama.
Batçı: Ucu sivri deynek.
Batman: Sekiz kiloluk eski bir ağırlık ölçüsü

Bay: Varlıklı, zengin.
Bayır: Yokuş.
Bayramcalık: Bayramlık. Bayramda giyilmek için alınan giyecekler.
Bazlama: Kalın pişirilen saç ekmeği.
Bea: Bey.
Bedel: Askerlik yapmamak veya yapılacak süreyi kısaltmak isteyenlerin devlete ödedikleri para.
Bekere: Çıkrıklarda eğrilecek ipin dolandığı yer.
Belcen: Kuru incir
Belik: Saç örgüsü.
Bellemek: Öğrenmek.
Bensinmez: Önemsemez.
Beylanlı: Belenli
Bezirgân: 1. Tüccar. 2. Alışverişte çok kâr amacı güden kimse. 3. Yahudi 4. Mesleğini sadece kazanç için kullanan kimse.
Bıçgı: Testere.
Bıldır: Geçen sene, geçen yıl.
Bılız: Yaramaz çocuk. Ermeni çocuğu.
Bibi: Hala, babanın kız kardeşi.
Bider: Tohum.
Bidon: Plastik kavanoz.
Binboğa: Binboğa dağı.
Binek taşı: Ata binmek için üstüne çıkılan yüksekçe taş.
Bir bonak yamır: Yağmurun birden başlayıp durması.
Bire: Bir çeşit hitap şekli.
Birine şişmek: Birinin hoşuna gitmesini istediği davranışlarda bulunmak.

Bisseel: Az sonra.
Bişme: Güveç.
Bişsek: Yayıktaki ayranı karıştırmaya yarayan çubuk.
Biyaktan: Az önce.
Bocit: Sürahi.
Bor: Ekin tarlaları arasında ekilip sürülmemiş otu bol olan yer.
Boran: 1. Sis, duman. 2. Şiddetli kar, fırtına, kasırga. 3. Şiddetli yağmur, sağanak. Rüzgâr, şimşek ve gök gürültüsü ile ortaya çıkan sağanak yağışlı hava olayı.
Boru: Borazan
Bostan: Küçük bahçe.
Boşandırmak: Bir delikten geçirmek.
Boyunduruk: Çift süren veya arabaya koşulan hayvanların birlikte yürümelerini sağlamak için boyunlarına geçirilen bir tür ağaç çember.
Boz: 1. Açık toprak rengi. 2. Kül rengi, gri. 3. Sarışın
Boz gıranı: Bozaran otların üzerine düşen kırağı.
Bögür: Vücudunun kaburga ile kalça arasındaki yan bölümü.
Böö: Örümcek.
Böön: Bugün
Böön: Bugün.
Börk: Takke.
Börkenek: Kapşon.
Börtlenmek: Haşlanmak, yanmak, ısınmak, kızarmak.
Bre: 1. Ey, hey anlamında kullanılan bir seslenme sözü. 2. Be yerine

kullanılan bir seslenme sözü. 3. Vay anlamında şaşma bildiren bir seslenme sözü: Bre, bu ne büyük gemi! 4. Şaşkınlık, coşku anlatan bir seslenme sözü.
Bre: Erkekler için kullanılan samimi ifade.
Bu ne şaal iş: Bu ne biçim, çeşit iş.
Bucak: Ekinin sararmadan önceki hali.
Buhur: Erkek deve.
Buncaaz: Bu kadar, Bu kadarcık.
Buncalış: Bu sefer.
Bunsukmak: Dumandan, isten bunalmak.
Bük: İçine girilemeyen çalılık.
Bük: Yokuşta kıvrımlı yoldan kıvrımın son görülen ucu.
Büvelek: Bir çeşit hayvanlara iğne batıran sinek.
Büvet: Küçük havuz. Kısıtlı imkanlarla yapılan havuzcuk.
Caa: Banyo lavabo.
Caalak: Mutfak, banyo gibi yerlerin atık su gideri.
Calak: Olmamış Küçük karpuz.
Caldırtı: Ses, herhangi bir şeyin etrafını etkileyerek ses yapması.
Camız: Manda.
Camlatmak: Çerçeveletmek.
Cangama: Çekişmek, tartışmak, gürültü etmek, etrafı rahatsız etmek.
Cangama: Laf kalabalığı
Carbık: Çok konuşan, tartışan kişi (bayanlar için kullanılır)
Cardın: Farenin büyüğü

Carsa: Bir kumaş türü
Cascavlak: Üzerinde hiçbir şey olmayan, kel.
Cehdetmek: Çalışıp çabalamak.
Celfin: Piliç
Celse: Oturum.
Cemkirmek: Gereksizce bağır-mak.
Cere: Turşu küpü.
Cerek: Çadır kurmada kullanılan uzun ağaç.
Ceren: Ceylan.
Cerit: Ceyhan bölgesinde bir Türk oymağının adı.
Cescevek: Biçimsiz
Ceyran: Elektrik
Cıba: Domuz yavrusu
Cıda: Kargı, sopa gibi savaş aracı, savut.
Cıkıl: Madeni para
Cılbak: Çıplak.
Cılık: Bozulmuş yumurta
Cıllıcı: Kavgacı, oyun bozan
Cıllımak: Yan çizmek, oyun bozanlık yapmak.
Cıncık: Cam parçası.
Cıngar çıkarmak: Kavga çıkarmak, anlaşmazlık çıkarmak, cıllımak
Cırcır: Fermuar, patos.
Cırlavuk: Kayseri Kocasinan İlçesinin Mahallesi (Eskiden Köydü).
Cınavık: Ağustos böceği
Cırtık: Tırnak, diken çizdiği
Cilkes: Tamamen
Cirpinti: Maki türü
Ciyeriyin sapından vurulasın: Ciğerinden hastalanasın, ölümcül

hastalığa yakalanasın
Coruk: Küçük, yumurtlamayan tavuk
Cöb: Cep
Cuvara: Sigara
Cübür: Cüprenti, suyun yüzeyinde bulunan kurumuş yaprak, gazel.
Cücüg: Cücük, Cıvciv, Kuş yavrusu.
Cüllük: Hartlap ağacının meyvesi.
Cünun: Delilik.
Cüprenti: Cübür, suyun yüzeyinde bulunan kurumuş yaprak, gazel.
Çaal: Genellikle tarlaların kullanılmayan yerindeki toplanan taş yığını.
Çaardek: Ayçiçeği.
Çakıldak: Koyunların kuyruklarının altına yapışıp kuruyan pislik.
Çalkama: Çalkamaç, çalkambaç, ayran.
Çalkamaç: Çalkama, çalkambaç, ayran.
Çalkambaç: Çalkama, çalkamaç, ayran.
Çandır: 1. Gelişmemiş 2. Karışık durum.
Çapa: 1. Tarlada ürünlerin arasını süren tarım aleti 2. Büyük kazma.
Çapıt: Bez parçası.
Çardak: Evin dışında oturmak için kullanılan "kamelya"
Çarık: Topuğu bükülmüş ayakka-bı.
Çarpana: Kuş avlamak için kullanılan lastiklerde (sapan) içine taş konulan deri bölüm.

Çarpı: Bazı evlerde tavanı örten mertekleri (yuvarlamaları) kapatmak için kullanılan ve tahta yerine döşenen sağlam ardıç odunları. Bu odunlara "yartmaç" denir. Avşarlar, düzgün, sağlıklı kadınlara "yartmaç gibi avrat" derler.
Çatal oda: İki odalı.
Çatalavrat: Bir böcek türü
Çatırtı: Herhangi bir şeyin ani veya hızlı ses çıkarması
Çaygara: Su içmek için su kaynağının önüne yapılmış küçük havuzcuk.
Çebiç: Oğlağın büyüğü
Çekişmek: Ağız kavgası.
Çeltik: Kabuğu ayıklanmamış pirinç. Pirincin tarladaki hali
Çen: Ceviz içi.
Çen: Parça, yarım, diğer yarısı
Çenedini ayırmak: Bacaklarından ayırmak.
Çepel: Bulaşık
Çepelce: İmamoğlu deresinin kaynağıdır.
Çerçi: Seyyar satıcı.
Çeşmi: Göz.
Çeten: Traktörde römorkun üzerine tahtalarla ilave yapılmış şekli.
Çetil: Fide
Çevrengeç: Suyun döndüğü yer.
Kıvrımlı akıntı.
Çezmek: Çözmek.
Çığ: Tarhananın kurutması için üzerine konulduğu uzun ince kamışların yan yana konulması ile yapılan örgü.

Çıgın: Bir çeşit alıcı kuş.
Çırmak: Seslenmek.
Çıkın: İçine yiyecek veya diğer eşyaların konulduğu bez parçası.
Çıkla: Tamamen
Çıkmak: Bulunduğu yeri bırakıp başka yere geçmek, taşınmak, ayrılmak, ilgisini kesmek.
Çıkmak: Kocası ölen gelinin baba evine dönmesi.
Çıkrık: Yün eğirmek için yapılmış; kasnak, bekere ve ayaktan oluşan mekanizma.
Çıngıl: Küçük dal.
Çınkı: Parça
Çıtımık: Menengiç ağacı
Çıtırtı: Herhangi bir şeyin etkisiyle çıkan küçük ses.
Çili: Pamuğun çiğ yağdıktan sonra kabuğuyla beraber toplanması.
Çilpik Küçük parça: Küçük parça
Çimmek: Banyo yapmak, Yıkanmak.
Çinçik: Kuş
Çinke: Küçük parça (saydam taş için de kullanılır)
Çisemek: Çiğ gibi, çiğeye yakın.
Çomça: Kepçe .
Çotul: Ağacın kollarının ilk ayrıldığı yer
Çömçe: Büyük tahta kaşık.
Çukur: Kozan - Kadirli karayolunun Adana yol ayrımında bir köy. Çukurköy de denir. Şimdiki adı Naşidiye, Kadirli'ye bağlı.
Çul: Keçi kılından dokunan yaygı olarak kullanılan düz desensiz

dokuma.
Çüven: Davul tokmağı.
Daarmen: Değirmen.
Dabaka: Tütün tabakası.
Dabanca: Tabanca.
Dalamak: 1. Köpek, kurt vb. hayvanların dişlemesi, ısırması.
Dalkılıçlı: Türkmenlerde bir oba adı. Kadirli'nin Mehmetli ve Azaplı (Avşarlı) köylerinde otururlar.
Dalle: Taş dizilerek oynanan bir oyun.
Damah: Cimri (tenezzül etmek)
Damın duluğu: Evin köşesi.
Damızlık: Herhangi bir şeyin çoğalması için saklanan numune, örnek
Dar ikindin: İkindinin akşama yakın bölümü.
Darbız: Toprağın nemi.
Davis: Ses, herhangi bir şeyin hareket ettiğini belirten ses.
Dayramak: Aşırı gerilmek.
Değişin: Değince, değdiği zaman.
Delaa: Delikanlı.
Demlik: Sürekli
Dene: Tane .
Depegolu: Traktörle pulluk, çapa, gaster gibi tarım aletlerinin yukardan da bağlantısını sağlayan alet.
Depgi: Genellikle tarhanayı pişirirken karıştırmak için kullanılan araç.
Depik: Tekme.
Depmek: 1. Tekme atmak, tekmelemek. 2. Tepmek, çifte atmak. 3. Çiğnemek, ezmek.

Derviş Paşa: Fırka-i İslahiyye komutanı, müşir (mareşal).
Deşirmek: Dilenmek .
Deşirmek: Toplamak
Devlikisüün: Ertesi gün.
Deyi: Diye
Dezze: Teyze.
Dıdısının dıdısı: Sisileli, dolambaçlı durumlar için kullanılan bir söz.
Dıkılmak: Girmek, katılmak.
Dıkız: Az nemli.
Dıngırcını avlamak: Bir olayın ayrıntısını öğrenmeye çalışmak
Dıngıt: Saçın traş makinasıyla sıfır numaraya kesilmesi
Dışlık: Keyif.
Dik: Meyili çok olan yer
Dil: Anahtar
Dilber: Genç kız. Alımlı, güzel kadın. Gönlü alıp götüren güzel.
Dinelmek: Ayakta durmak.
Dingil: Tepe, uç nokta.
Dink: Tahılın kabuğunu yumuşatmaya ve ayırmaya yarayan , hayvanın çevirdiği büyük taş silindir.
Diremince: Herhangi bir şeyin tam oturması.
Dirgen: Ekin sapını patosa vermede veya bir yere taşımada kullanılan alet.
Dirgen Dağı: Binboğa dağlarının içinde, Afşin ilçesinin batısındaki dağ.
Diyarmen: Değirmen.
Dokanmak: Dokunmak.
Dokurcun: Dokuz taş.

Dombalak: Takla
Doru: Gövdesi kızıl, ayakları ve yelesi koyu renkli olan, yağız at.
Döğme: Döğülüp kabuğu çıkartılmış buğday, yarma.
Dölek: Düzlük yer.
Dölek durmak: Düzgün durmak.
Döş: Göğüs, bağır.
Döşek: 1. Yatak. 2. Kağnıda üzerine eşya konulan kalın ağaç direk. 3. Kağnının yük konulan tahta kısmı.
Döşek: Yatak.
Dövme : Buğday, arpa, mısır, bezelye vb.nin iri çekilmiş, yarma.
Döyüsün: Deyyusun.
Dulda: Yağmur, güneş ve rüzgann etki etmediği kuytu, ulaşamadığı yer.
Duluk: Şakak üzerinde saç ile sakalın birleşimi olan kısım. Surat, yanak.
Duşka: Çene.
Dutmaç: Eriştenin ekşili mercimek veya pirinçle pişirildiği bir tür yemek türü.
Duvar: Düvel, devlet.
Düşek: Kişinin düşüp öldüğü yer.
Düşürdüler al vurdu ya: Hile, pusu.
Düven: Gem. Buğdayı harmanda öğütmek için kullanılan altında sivri taşların çakılı olduğu, öküzlerin çektiği bir araç.
Ebeş: Çirkin sarışın.
eee! eee!: Arka arkaya yapılan hatadan sonra söylenen bir ünlem-

dir.
Eerelti Meşe: Meşe.
Efe: 1. Kadın erkek arasında kullanılan çağırma ünlemi. 2. Gelinin kayınbiraderini çağırarak için kullandığı sözcük. Yiğit.
Eferim: Aferim.
El lehençesi: El ve ayak yıkamak için kullanılan araç. Seyyar lavabo.
Elbeyli: Avşar Türkmenleri içinde bir oymak.
Elçi: İki kişi arasında söz getirip götüren, bunu iş ve huy edinen (kimse). Kız istemeye gönderilen kimse, görücü, dünür.
Elefetsiz: Manasız.
Eletmek: İletmek, ulaştırmak.
Eli belinde: Genellikle çardak ve hayma yaparken kullanılan, direk-le tavanı oluşturan ağacı bir birine bağlayan ağaç.
Eli kuşlu olmak: Avlanmak için alıcı kuş beslemek.
Elkızı: 1. Gelin. 2. Kadın, eş.
Ellam: Her halde.
Elleem: Her halde anlamındadır. Yanlış bilinen bir durum sonrası da söylenir.
Ellengeç: Yengeç
Ellice: Tava.
Ellik: Ekin biçerken parmaklara takılan elçek.
Elyazı: Dadaloğlu (Özler - Taf) kasabasından Zelfin (Üçkonak) arasında kalan ve Toklar bucağına doğru uzanan düzlüğün adıdır.
Emeğim çobana döndü: Emekleri-

nin boşa gitmesi.
Emilik: Keçinin yeni doğmuş yavrusu.
Emmi: Amca.
Endirmek: İndirmek.
Enek: Bilye oynarken, dikilen maddenin para.
Enek : En iyisi.
Enik: Hayvan yavrusu.
Erinik yağ: Bekleme süresini uzatmak için tereyağın eritilmiş ve tuzlanmış hali.
Erinmek: Üşenmek.
Erkeç: 1. Üç ya da dört yaşlarında olan enenmiş erkek keçi. 2. Keçi sürüsünün başından giden iri ve güzel yapılı, erkek keçi.
Esbap: Giysi
Eseri mıkı: Büyük çivi.
Esse mi?: Essah mı? Sahi mi? Gerçekten mi?
Eşe: Anşa, Ayşe.
Eşgere: Aşık, apaçık, herkes tarafından fark edilebilen.
Eşiklik: Evin giriş kısmı.
Evlensek: Evlenmeye aday, evlenmek isteyen kişi.
Evmek: Acele etmek.
Evreeç: Yufka ekmeği döndürmek için kullanılan ağaçtan yapılan yassı araç
Evsin: Kuş avlarken, kuştan gizlenmek için yapılan çalılardan yapılan evcik.
Eye ekiştirmek: Zaman geçirmek, ayak sürümek.
Fak: Tuzak.

Fakı: Fakih, hoca.
Fakih: Fakı, hoca.
Fedik: Kaynamış mısır, buğday tanesi, hedik.
Felfellemek: Sendelemek.
Feriştah: En iyi, en üstün.
Ferman: Padişah buyruğu.
Fılcırtmak: Düzensiz bir şekilde atmak.
Fırfırı: Küçük yağmurlama.
Fırgat: Firkat, Ayrılış, ayrılık.
Fırıştak: Fırıldak, topaç.
Fırka-i İslahiye: 1864 sonlarında Fırka-i İslahiye adı altında bir kuvvet oluşturulmasına karar verildi. Kurulan Fırkanın kumandanlığına Dördüncü Ordu Müşürü Derviş Paşa ve fevkalade memuriyet-i mahsusa sıfatıyla da Ahmet Cevdet Paşa tayin edildi. 1865-1866 yıllarında Çukurova, Cebel-i Bereket (Gavur Dağı) ve Kozan dağlarında devlet idaresini yeniden kurmak üzere oluşturulmuş askeri kuvvet.
Firkat: Fırgat, Ayrılış, ayrılık.
Fışgırık: İlaçlamada kullanılan motorsuz, elle çalışan zirai mücadele aracı.
Filteke: Çatal iğne.
Filtik filtik: Paramparça.
Firez: 1. Ekin. 2. Yeni çıkmaya başlamış ekin. 3. Biçilmiş tarlada kalan tahıl kökleri, anız. 4. Harman süpürgesi yapılan ot. 5. Ocakta odunları tutuşturmak için kullanılan kuru ot, ve ince dallar.

Firik: Buğday başaklarının olgunlaşmamış hâli.
Firtik: Uyanık gözü açık (bayanlar için).
Fiske: Eski aydınlatma aracı
Fistan: Entari.
Fiyd: Küçük bir kuş türü.
Fuzulî masraf: Fuzulî masraf, Gereksiz yapılan harcama
Gabırlık: Mezarlık.
Gabit: Pardüso kaban.
Gaco: Hoyratça hareket eden genç.
Gada: Dert, hastalık, belâ.
Gadanı alıyım: kazanı, derdini, belanı alayım.
Gadasını almak: Tasasını, kazasını, derdini, belasını, kaygısını, kederini almak, üstlenmek.
Gadef: Kulplu bardak, kadeh.
Gafası firirek: Anormal davranışlarda bulunanlar için söylenir.
Galan: Kalan, Artık, şimdi.
Galın: Kalın, başlık
Galice potin: Bir cins topuklu potin, ayakkabı.
Galiç: Orağın küçüğü.
Gallep: Güvercin.
Galli: Sincap.
Galp: Ağır hareket eden. Kanı ağır.
Gamgı: Odunun kesmenin etkisiyle oluşan parçası.
Gamiş: Kamış.
Gandak: Büyük çukur.
Gapıt: Kaban
Gaplık: Raf.
Gara: Kara.
Gara erk: Siyah renkli deve.

Gara guş: Kara Kuş, Kartal cinsinden kuşlara verilen genel ad.
Gara guvan: Fenni olmayan, uzun, el yapımı kovan.
Garaa: Kargı.
Garaböcük: Salyangoz.
Garaçalı: Dikenleri uzun ve çok olan bir maki türü. Karaçalı
Garakış: Zemheri, Karakış, Kışın ilk ayları.
Garaltı: Tam seçilemeyen, ne olduğu anlaşılamayan görüntü. Karartı.
Garamak: Kızarak suçlayıcı sözler söylemek.
Garanişmak: Karanlık olmak
Gar'ardıç: Karaardıç, ardıç ağacının en iyisi.
Garbi: Batı rüzgârı. Batıdan esen ilik yel.
Gareen: Hoş kokulu bir ot türü.
Garez etmek: İnadına yapmak.
Garsambaç: Kar pekmez karışımı yiyecek.
Gasbalık: Avlunun tahtadan yapılmış kapısı.
Gasıl: Arpanın yeşil, başak çıkar-mamış hali.
Gaster: Modern ilaçlama makinesi.
Gaşşak: Keçi, koyun gibi küçükbaş hayvanlar için yapılan korunak. Koyun ve keçi konulan ağaçlarla çevrilen, üzeri açık veya kapalı yer.
Gatik: Ayran (Torba gatığının özenerek ayran haline getirilmesi.)
Gavırğa: Patlamış mısır

Gavıt: Kavrulmuş buğday yada mısır öğütülerek yapılan yiyecek.
Gâvur: 1. Dinsiz kimse. 2. Müslüman olmayan kimse. 3. Merhametsiz, acımasız. 4. İnatçı. 5. Kâfir.
Gavur dedengil: Ot türü
Gaydasına böyle geldi: Kafiyesine uydurmak.
Gazel: Kurumuş yaprak.
Geçeli: Karşılıklı
Geliç: Ot türü
Gem: Düven. Buğdayı harmanda öğütmek için kullanılan altında sivri taşların çakılı olduğu, öküzlerin çektiği bir araç.
Gemini gevme: Bir olayı yapmak için istekli bir şekilde beklemek
Genden ağlamak: İçten ağlamak.
Gıb gırmızı: Kıpkırmızı
Gıcı: Kırcı, Dolu ile kar arasında, küçük taneli yağış.
Gıcık: Hoş olmayan.
Gıcır: Yeni, taze.
Gıcilo: Tohum.
Gıçırık: Kıçı kırık, beğenilmeyen
Gılık tomatis: Küçük domates.
Gımçıtma: Koparmak.
Gınamak: Kınamak.
Gır kışmir: Sarışın birinin güneşin etkisiyle daha da sarışınlaşması.
Gıralaac: Kıral Ağacı.(zomzalak)
Gıran dikıla: Kıran gele, gelsin.
Kökü kurusun!
Gırçarmak: Niyetinin kötü olduğunu belli etmek
Gırıflamak: Küçük parçalara ayırmak.

Gırızet: Eski bir kumaş çeşidi
Gırlık: Koyun, keçi gibi küçükbaş hayvanların yününü kesmek için kullanılan ilkel makas.
Gırrıbak Goptu: Ortalık karıştı.
Gırtgırtı: Gagası uzun bir kuş türü.
Gısga: Küçük soğan tohumu.
Gısıkmak: Herhangi bir şeyin sıkışması.
Gısır gısır torba: Dokuma olmayan hazır, naylon karışımı(naylon- dan) olan torba.
Gıvratmalı: Burmalı (bilezik)
Gıyamat gımı: Herhangi bir şeyin çok olduğunu belirtmek için kullanılan bir söz.
Gıyılğan: Maddesi ağaç olan her maddeden batıcı, delici küçük parça.
Gıymık: Odun parçası.
Gıyrak: Küçük kum veya toprak parçası.
Gızılacak: Ot türü
Gızınmak: Isınmak
Gidek: Gidelim.
Gimi: Gibi.
Gocunmak: Alınmak
Goddik: Ukala
Goğsuk: Oyuk, delik, boşluk.
Gompile: Komple. Hepsi, tamamı.
Gongulu gook: Boş, kovuk
Gontak: Araba anahtarı.
Goo etmek: Dedi kodu etmek.
Goode: Vücut.
Gopli: Sürülmüş tarladaki kesekle- ri ezmek ufalamak için kullanılan

tarım aleti.
Goynek: Fanila.
Goyurmak: Salıvermek, bırakmak, koyvermek.
Goza çıbbı: Pamuğun yapraksız çubuğu.
Gö: Mavi, masmavi. Gök, gökyü- zü.
Göbelek: Şapkalı mantar.
Göcek güpre: Buğdayların göcek- lemesi(çoğalması) için atılan güb- re.
Göde: Şişman
Göğ: Açık mavi.
Göğ: Gök.
Gökcek: Güzel, alımlı, yakışıklı.
Gökgülü sarı: Göğüs kısmı sarı olan küçük bir kuş türü
Gön: Deri
Göo: Yeşil.
Göönmek: Göyünmek. Ateş veya ısının etkisiyle, yanmaya yaklaşt- mak. (Neredeyse yanmak.)
Göööm gö: Olgunlaşmamış
Göp: 1. Kağının arkasındaki tah- ta. 2. Kağının önündeki tahta. 3. Kağının ön ve arka tarafındaki tahta.
Görestim: Bir kimseyi veya bir şeyi görmeyi, kavuşmayı istemek, göreceği gelmek, özlemek
Görücüyüm: Göreceğim.
Göstere: Kayseri ilinin Tomarza ilçesinin eski adı.
Götün götün gitmek: Geri geri gitmek.
Göynek: Gömlek

Gubarmak: Şişmek
Gulunç: Kulunç, Omuz.
Gumbilis: Kominist
Gunnacı: Gebe
Gurhana: Mezarlık.
Gurk tavuk: Cıvcıv çıkarma zama- nı gelen, çıkarmak isteyen tavuk.
Gurmut: Ahlat türü.
Guruyer gunduzu: Gayış kanat
Guşana: Küçük leğen.
Guşana: Süt kabı
Guvan: Kovan
Guyruu tıplılatmak: Can vermek (guyru titiretmek)
Gücücüğ: Küçücük.
Gücük: Kısa.
Gülgülü: Kırmızı.
Gülle: Bilye.
Gümbür: Ağaç yayık.
Gün: Güneş.
Güvermek: Yeşermek.
Güz: Sonbahar.
Ha deyince: Haydi deyince.
Habba: Fatma, Habibe.
Habe: heybe.
Haçan: Ne çabuk, ne zaman.
Hakına: Yavrulamamış keçi.
Hakını avcuna koymak: Gereğini yapmak, dersini vermek
Halaka: Gezmek.
Halbır: Kalbur.
Halep garası: Yeşil karpuz türü.
Hall'uşağı: Hall'oğlu sülalesi.
Hambalis: Aşılı mersin.(Maki türü)
Hamut: Koşum hayvanlarının boynuna geçirilen ve araba kolla-

rına tespit edilen koşum takımıdır.
Hamzan: Tereyağı saklanan kap.
Han' oldu: Hani nerde kaldı?
Hapban: Kuş tutmak için yapılan kapan.
Hapban gımı: Bir parçanın tama- mıyla istenilen yere düşmesi.
Haral: Harar. Kıldan dokunmuş, Ketenden yapılmış büyük çuval.
Harap: Ören
Harar: Haral. Kıldan dokunmuş, Ketenden yapılmış büyük çuval.
Hardalatsız: Biçimsiz
Hartlap : Kocayemiş.
Hasıla: Bir yazı veya sözün anla- mını daha kısa ve özlü biçimde veren yazı veya söz, hülasa, fezle- ke, ekspoze, özet.
Hasır: Saz, kabuk, yaprak vb. bir bitki maddesiyle örülmüş taban veya tavan örtüsü.
Hasta yoklamak: Hasta ziyaret etmek
Haşventi: Küçük çalı, yaprak karı- şımı kırıntı.
Havrana: Yakası ve yenleri geniş kürk.
Hayf: İntikam, öç.
Hayıf: Öç, intikam.
Hayıflanmak: Acınmak, üzülmek, yerinmek, esef etmek.
Hayla: 1. Şimdiye dek. 2. Hem de. 3. Gerçekten. 4. Nasıl. 5. Çok. 6. Evvel, önce.
Hayma: Genellikle güneşten ko- runmak için dört direk üzerine yapılır, üzeri ağaç dallarıyla kapa-

tılır.
Hayma: Ot yığını (özellikle kış için toplanmış olan).
Hazele: Geveze, afacan.
Hebil: Yabani sarmaşık
Heebe: Heybe. İki cebi olan, dokunmuş, eskiden eşya taşımak, gübre atmak için kullanılan bir eşya.
Heelece: Nasıl.
Helik: Küçük taş parçası.
Helke: Satır, su kabı.
Hellen hellen etmek: Emaneten duran, sallanan, her an yıkılabilir.
Hellenmek: Sallanmak.
Hergetmek: Tarlayı sürülerek nadasa bırakmak.
Herif: Bey, Erkek.
Heril: Çiçekli kumaş.
Hers: Hırs, kızgınlık, öfke.
Hetif: Üzüm döküntüsü
Heyle: Nasıl
Hıllangaç: Salıncak
Hımbıl: Eskiden, kağıtlara yazılan kelimeleri bulmayla ilgili bir oyun.
Hıncırık: Hayvanların tekmesi.
Hıntıbıgım Kesildi: Nefesi kesildi.
Hırtık: Eklem yerlerinin kayması, zedelenmesi.
Hışgımı: Epeyce.
Hışım çıktı: Yoruldum.
Hışırlı: Pamuğun kabuğuyla toplanmış hali.
Hıta: Acur.
Hobak: Çocuk oyuncağı, topaç.
Holluğu inmek: Hevesinin gitmesi, isteğinin bitmesi.

Holungu: Büyük sopa.
Hombuluna almak: Omuzlarına almak.
Hopilik: Tohum.
Hopuna almak: Sırtına almak.
Horanta: Evdeki nüfus. Ev halkı.
Horum: Susamın sapıyla beraber kurutulması için belinden bağlanmış ve bir birine yaslanmış koni hali.
Horuzlanmak: Diklenmek.
Hoşarlanmak: Hoşuna gitmek.
Hotacı: Cömert, yüce gönüllü.
Hoza: Boyun atkısı.
Hozak: Olgunlaşmamış incir.
Hozu: Kanı soğuk.
Hölümek: Tohumu su ile karıştırarak, tohumun nemlenmesini sağlamak.
Höpürdetmek: Ses çıkararak, kahve veya çay içmek.
Hörtük: İşe yaramaz.
Höykürmek: Yüksek sesle ağlamak.
Hu: 1. Ahırda hayvan yiyeceği konulan yer, yemlik. 2. Saptan yapılan korunak.
Hûn: Kan.
Hunu: Kahramanmaraş'ın Afşin ilçesine bağlı köy. Şimdiki adı Antaş.
Huysukmak: Tehlikeden haberdar olmak, bir yere gitmek istememek.
Huzulu masraf: Huzulu masraf, Gereksiz yapılan harcama
Hümzünmek : Yeltenmek.
Hüs: Sus.

Ihmak: Devenin çöküp oturmasıdır.
Iralanmak: Sallanmak, bir binanın sallanması
Irbık: İbrik
Irgalamak Irgalamak: 1. Yerinden oynatıp sallamak, sarsmak. 2. İlgilendirmek.
Irkıl: Bir şeyi kendine çekmek, ulu, büyük.
Irzı kırık çocuğu: Irzurun çocuğu.
Irkı bozuk, soyu belirsiz.
Irzurun çocuğu: Irzı kırık çocuğu.
Irkı bozuk, soyu belirsiz.
Ismarıç : Sipariş.
Ismarlamak: Bir şeyin yapılmasını veya getirilmesini, bu işlerle uğraşan birine söylemek, sipariş etmek.
Istar: Halı, kilim tezgahı.
Işgın: Sürgün, filiz.
Işgıya: Eşkiya
Işmadan: Şafak sökmeden
Izıcık: Az, biraz.
İbili: İbibik kuşu.
İçlik: İşlik, gömlek.
İçlik: İşlik, Yelek altına giyilen mintan.
İdirolluk: Traktörlerin arka kısmındaki hidrolik kollar .
İkirciklenmek: Huylanmak, şüphelenmek, kötü bir durum yaşamak.
İl: 1. Ülkenin vali yönetimindeki bölümü, vilayet. 2. Şehrin niteliklerini taşıyan büyük yerleşim yeri. 3. Ülke, yurt. 4. Eski Türklerde

devlet. 5. Aşiret, oymak.
İlahane: Lahana.
İlançe: Büyük leğen.
İliksiz: Yaramaz
İlvan: Gösteriş, çalım, kibir.
İneemen: Kertenkele benzeri bir sürüngen.
İrecepti: Recepti Avşarları.
İskân: Yerleşme, yurtlanma, habitat.
İskele: İskenderun iskelesi.
İsmarıç: Sipariş.
İşlik: İçlik, gömlek, yakasız gömlek.
İt gılı postal bağı: Başı dibi olmayan, gereksiz, kayda değer bir şey olmayan.
İtaa: Ekmek yapılırken yere serilen bez.
İzah: Açıklama.
Kadıoğlu: Kahramanmaraş'ta ünlü bir aile.
Kakılı: Pek çok, yığılı, dolu.
Kamalak: Katran cinsinden bir çam çeşidi, sedir.
Kaman: Pınarbaşı İlçesinin bir köyü.
Kanı garrah olmak: Yağma etmek, ganimete doymak.
Kapat: Palto
Kara yadırgı: Daha fazla yabancı.
Karaardıç: Ardıç ağacının en iyisi.
Karacanavar: Domuz
Karakaya: Toklar nahiyesin de bir bölge.
Karakış: Zemheri, Garakış, Kışın ilk ayları.

Karbeyaz: Payas'ın doğusunda bir kasaba.

Karı: Yaşlı, ihtiyar kadın.

Katık: Yağı alınmış yoğurt, ayran

Kaypak: Sözüde durmayan, dönük.

Keçik: 1. Başörtüsünün ensede saçların altından geçirilip tepede bağlanmış durumu. 2. Başörtüsünün uçlarını çene altından geçirip tepede bağlama biçimi. 3. Başörtüsünün başın kulaktan üst kısmını sararak alında bağlanmış durumu. 4. Kadınların kullandığı uzun başörtüsü.

Kehni: Küçük çapa.

Kekre: Tadı acımtırak, ekşimsi ve buruk olan.

Kele: Daha çok kadınların kullandığı "Ayol, hey, yahu" anlamında bir hitap sözü.

Kelekesten: Kertenkele.

Kelle: Koparılmış kafa.

Kemha: Bir çeşit ipekli kumaş.

Kepmek: Bina, duvar vb. Yıkılmak, çökmek.

Kerçine: İnadına, aksine.

Keri: 1. Sonra, geri. 2. ötürü, dola-yı.

Kertiş: Kertenkele.

Keskenmek: Vurur gibi yapmak, vurmaya davranmak (el, sopa ile).

Kesme: Meşe çeşidi

Keşkere: Yük taşımada kullanılan bir alet.

Kıska: Soğan Tohumu.

Kısarak: Dişi at.

Kızışma: Girişme, saldırma.

Kilden: 1. Su tası. 2. Bardak. 3. Hamamtası.

Kildirmek: Fırlatmak

Kiravuzlanmak: Erkeğin bir hanımı almayı çok istemesi, heveslenmesi, elde etmeye çalışması, dolanması.

Kirkit: Halı kilim dokumak için kullanılan demir alet.

Kirmani: Kirman kentinde yapılmış eğri kılıç. İran'da bulunan bu kentin ustaları en iyi kılıç yapımlarıyla ünlüydü.

Kirmen: Elde yün eğirmeye yarayan tahtadan yapılmış araç.

Kirtik: Ufalanmış sabun parçası, Kirtilini çıkarmak: İliklerini sökmek

Koç Dağı: Sarız- Pınarbaşı yolu üzerinde, Tahtalı dağları içinde bir dağ.

Koraf koraf: Öbek öbek, küme küme.

Koyağa mazı yağması: Her şeyin bir zamanı var demek. "Demir tavında dövülür" gibi.

Kozan: Adana ilinin bir ilçesi.

Kozanoğlu: Kozanoğlu Ahmet Bey.

Kökgüç: Ucu sivri sopa.

Kömeç: Ebegümeçi. Yaprakları yemek yapmada kullanılan bitki.

Könçek: Bezden yapılmış bayan giyeceği.

Kör püsük: Nankör insan.

Köre: 1. Karınca yuvası. 2. Demir-

ci körüğünün, kömürlerin yandığı bölüme açılan deliği.

Köryapalak: Baykuş.

Köstü: Köstebek.

Köşt: Üç ayaklı, sehpa biçiminde sandalye, tabure.

Köynek: Eskiden gömlek yerine geçen bir giyecek

Kulun: Altı aylığa kadar olan at veya eşek yavrusu.

Kuşene: Saplı yayvan tencere.

Kutmu: Kutnu, Pamuk veya ipekle karışık pamuktan dokunmuş kalin, ensiz kumaş çeşidi.

Kutnu: Kutmu, Pamuk veya ipekle karışık pamuktan dokunmuş kalin, ensiz kumaş çeşidi.

Kuyruk: Güzün doğan bir yıldız.

Kuzgun: Bir cins iri karga.

Kücü: Halı ve kilim dokumak için kurulan tezgahda ipleri tutan kalın sopa.

Küçük Alioğlu: Kozanoğulları'ndan bir bey. Payas sancağının yönetimi bu ailenin elindeydi, Küküm: İyice, büsbütün yaşlı, kocamış.

Küncü: Susam

Küncü Baalası: Susamları sapıyla beraber kurutmak için bağlanmış hali.

Künde: Her gün

Küşne: Burçak

Labıt: Labıt demir parçası

Lahuri şal: Lahur kentinde yapılan bir çeşit şal.

Lalenpe: Yassı taş.

Laylon: Römork

Lemerme: Nemlenme.

Lepe: 1. Bulgur veya pirinçten yapılan bir tür yemek. (ölgünerek lepe) 2. Nohutun ıslatılıp kurutulduktan sonra dövülmesinden elde edilen yemek.

Lo: Toprak dama çekilen taştan silindir.

Lorşun: Kahramanmaraş'ın Afşin ilçesine bağlı köy. Şimdiki adı Altinelma.

Loş: Düğün yemeği.

Lotak: Yuvarlak taş.

Löküs: Lüks (lambası).

Maa: Uzun ağaç.

Maarse: Meğerse.

Mağrip: Garp, batı.

Mahana: Bahane.

Makat: Demir veya tahtadan yapılmış oturak, somya.

Malamat: Şamatacı

Malamat olmak: Rezil olmak

Manca: Domates salatası.

Mangılı batmak: Adı geçmez olmak, adı anılmamak.

Manifille: Boş hayal.

Mart dokuzu: Bahar mevsiminin başlangıcı. Gregoryen takvimine göre martın üçüncü haftasında görülen bir fırtına.

Massık Massık Yürümek: Ağır ağır, kaygısızca yürümek.

Maşırık: Şark, doğu.

Mavra Kesmek: Sohbet etmek.

Maya: 1. Damızlık dişi hayvan. 2.

Dişi deve. 3. Buhur deveyle adi de-

venin birleşmesinden doğan uzun tüylü dişi deve. 4. 4-5 yaşındaki deve. 5. Yük devesi. 6. Dişi. 7. Genel olarak damızlık dişi hayvan. 8. Dişi katır. 9. Dişi at. 10. Dişi eşek. Maytab: Şakacı. Meke: Mısır. Meke Patlaa: Patlamış mısır. Meke Pürçüğü: Mısır püskülü. Meke Sokalaa: Mısır koçanı. Melefe: 1. Yatak ve yorgan çarşafı. 2. Yastık yüzü. 3. Tandırda ısınmak için kullanılan çok büyük yorgan. 4. Yüzü olmayan eski yorgan, mitil. 5. Yorganın astarı. 6. Yatak ve minderin iç yüzü. 7. Çok eskimiş giyim eşyası. 8. Yorgan yüzü. Mencilis: Meclis. Meses: Uzun deynek. Mesirek: Damızlık deve. Mezada dökülmek: Artırma ile satışa çıkarmak, ucuza satmak. Mık: Çivi. Mıkıs: Cimri. Midesi Cıkramak: Midesi ekşimesi. Midit: Mesesin ucundaki çivi. Miktat Paşa: Bekir Ağa'nın kardeşlerinden biri. Milton: Gömlek. Mintan: Gömlek. Mitil: Eskimiş, parçalanmış. Motur: Traktör. Muallim: Öğretmen. Mucuk: Küçük sinek. Mudara: Boyun eğme, minnet, İşi

düşme durumu. Muhannet: Vefasız, değersiz kimselere el açmak. Mullara: Çizgi çizilerek oynanan bir oyun. Murat Suyu: İskenderun körfezine dökülen bir dere. Murt: Mersin. Murtlu: Ceyhan yakınlarında köy. Muşamba: Bir tarafına kauçuk veya yağlı boya sürülerek su geçirmeyecek duruma getirilen kalın bez. Muşamba: Naylon. Mürdün: 1. Kapı arkasına dayanan ağaç. 2. Kesilmiş kullanılmak üzere uzun ve kalın ağaç. Mürseloğlu: Reyhanlı oymağının beyi. Müşdere olmak: Müşderi olmak, almayı istemek. Müşir: Mareşal. Naakıt: Ne zaman. Namtı: Sapı olmayan bıçak. Narman: Erzurum iline bağlı ilçelerden biri. Navıtyon: Ne tutuyorsun, ne yapıyorsun? Ne Tevir: Ne çeşit. Neciimiş: Ne imiş, küçümsemek için kullanılır. Ninemeli: Ne yapmalı, ne gerek var, boşver anlamlarında kullanılır. Nişe: Buğdayın bekletilerek suyunun kurutulmasıyla elde edilen özü.

Nişe Bulamacı: Nişe yemeği. Oba: El, başkaları. Obalar Ne Der: Başkaları ne söyler. Ocak: Ev, aile, soy. Oğuz: 1. Ogur, otağda doğan. 2. İyi huylu kimse. 3. XI. yüzyılda Harezm bölgesinde toplu olarak yaşayan ve daha sonra batıya doğru göç ederek bugünkü Türkmen, Azeri, Gagavuz ve Türkiye Türklerinin aslını oluşturan büyük bir Türk kavmi. Okuntu: Davetiye. Olucu: Olacak. Oluk: Çeşme. Omanı Pittirmek: Belini ağrıtmak. Omar: Ömer. Omusilli: Güzelim, ne güzel. Omuzla: Omzuna alıp getirecek kadar ağır olmayan kesilmiş ağaç. On yedi Bey: Çukurova'da yaşayan Türkmen oymaklarının beyleri kastediliyor. Ondan Kerli: Ondan sonra. Orakçı: Ücret karşılığı ekin biçen kimse. Osanmak: Usanmak. Oş oş: Köpek kovalama ünlemi, hoş. Otluğa çıkmak: Hayvanlarını otlatmak için gitmek. Oynaş: Aralarında toplumca hoş karşılanmayan ilişkiler bulunan kadın veya erkekten her biri. Oynum Hos: Oynamıyorum, oyundan çıktım, mola

Öğün: 1. Kez, defa. 2. Yemek vakti. Ölgünerek Lepe: Az pişmiş lepe. Öllün Körü: Ölünün körü, beddua. Ölük: Ölmüş, cansız. Ölümsek: Çok zayıf, cılız. Öndünc: İleride geri verilmek veya alınmak şartıyla alınan veya verilen şey. Ödünc. Örkleme: Hayvanları otlamaları için uzun bir iple çayıra bağlamak. Öorme: Örgü, örülmüş ip, hayvan bağlamaya yarayan ip. Örtme: Evin giriş kısmı, antre. Evin önündeki düz alan. Ötaan: Dün, önceki gün. Öteberi: İhtiyaç malzemeleri. Ötürmek: İshal olmak. Özne: Damat, güvey. Özne övme: Avşarlarda damat övme türküsü. Paldın: Atların semerini vücuduna bağlayan kuşak. Palıt: Pelit, palamut, meşegiller tohumu. Pampal: Gelincik. Pança: Avuç. Parke: Kaban. Patacını Ayırmak: Bacaklarını açmak. Pataç Bacak arası.: Bacak arası. Pavkırmak: Hayvan sesi. Payas: Hatay'a bağlı bir ilçe. Yüz yıl kadar önce Dört Yol, Payas'a bağlı bir köydü. O zamanlar Payas sancak merkeziydi, şimdi Dört Yol

ilçesine bağlı kasaba.
Pece: Penek, pencere .
Penek: Pece, pencere .
Perpil: Bir tür yabani siyah üzüm.
Peşgir: Havlu
Peşkir: Havlu.
Pırnal: Yeşil meşe kategorisinden bir ağaç türü.
Pırtı: Giysi, giyecek.
Pırtmak: Yuvasından çıkmak.
Pıslan Patır: Saklambaç oyunu.
Pısmak: Saklanmak.
Pıtık: 1.Yumurta 2. Bacak arası 3. Ardiç ağacının meyvesi
Pinlik: Pinnik, Kümes .
Pinnik: Pinlik, Kümes
Pontil: Pantolon
Porsumak: Herhangi bir şeyin nemden dolayı kokması, pörsü-
mek.
Potturmak: Bir delikten geçirmek,
boşandırmak.
Potuk: Deve yavrusu demektir.
Potuklu: Pınarbaşı İlçesinde üç
tane Potuklu adında köy vardır.
Bunlar; Avşar Potuklu, Büyük Po-
tuklu, Küçük Potuklu. Burada adı
geçen Avşar Potuklu'dur. Kazım'ın
kabilesinin bu köyde akrabaları
vardır. Soyadları Kandemir'dir.
Kaçak olduğu sırada bazen bu
köye gelip saklanır.
Pöhrenk: Toprakta yapılmış su
borusu.
Pölüşmet: Paylaşmak.
Pörez: Selin yolu bozmaması için,
yolun altından geçen beton boru

Pul: Para.
Punara: Baca.
Pusat: Araç, savaş aracı.
Puşt: Dönek.
Pür: Çamın kurumuş yaprağı.
Pürçek: 1. Kadınların şakakların-
dan sarkan saç, saç buklesi, zülüf.
2. Bitkilerin saçaklı kökü veya
püskülü. 3. At vb. hayvanların to-
puğunun üstünde çıkan kıllar.
Pürçük: Tohumun ucu.
Pürçüklü: Havuç .
Püsük: Pisi, püsü, kedi.
Sabahaça: Sabaha kadar.
Saban: Öküzlerle tarla sürmede
kullanılan ilkel pulluk.
Saca: Sacayağı. Üzerine tencere,
tava vb. koymaya yarayan, ateş
üzerine oturtulan, üç ayaklı çem-
ber veya üçgen biçiminde demir
destek, sacayak.
Sağdıç: Düğünde gelin veya dama-
da kılavuzluk eden kimse.
Sağmal: Sağılır koyun, inek.
Sahal: Bedellilik, birinin yerine
askere gönderilen kişi, vessek.
Sakadırac: Dengesiz kişi.
Sakga: Kene.
Sakna: Kabuklu tohum.
Sal: 1. Hasta, yaralı ya da ölü taşı-
nan sedye. 2.Tabut.
Salıncak: İki ucundan iki iple veya
zincirle yüksek bir yere asılan ve
üzerine oturulup sallanılan eğlen-
ce aracı.
Samı: Boyunduruk deliğinden ge-
çen çubuk.

Samur kürk: Bu adda bir hayvan
derisinden yapılmış kürk.
Sanasın: Sanki, gûya.
Santraviç: Santrifüj, sulama aracı.
Saplıcan: Zatürre, Ateş, öksürük
ve balgamla beliren, tehlikeli bir
akciğer hastalığı, batar.
Saptırma: Mezar içersin de ölü ko-
nulduktan sonra, ölü üzerine açılı
olarak dizilen tahtalar.
Sarat: Büyük delikli kalbur.
Satmak: Kız evladı evlendirmek
Savan: Günlük kullanım için pa-
muk ipliğinden dokunmuş kalınca
kilim, yaygı, örtü.
Savışmak: Savuşmak. Kaçmak,
gitmek.
Sayrı: Hasta, yatalak.
Sehen: Bakır tabak, sahan.
Sehil: Sahil.
Sehlik: Vurdumduymaz, aldırılmaz,
aptal. Yerli, yersiz konuşan kimse.
Seklavi: Araplar tarafından kabul
edilen, adını Arap kabilelerinden
alan Arap atı ırkı içerisindeki dişi-
liğin, güzelliğin ve inceliğin sem-
bolü olan bir tip at cinsi.
Seklem: 1.Yarım, yarıya yakın.
2.Az, azıcık.
Sektenden: Denginden.
Selamet: 1. Esenlik. 2.Her türlü
korku, tasa ve tehlikeden uzak, gü-
venlik içinde olma. 3. Kurtulma,
kurtuluş.
Selvi: Servigillerden, Akdeniz böl-
gesinde çok yetişen, kışın yaprak-
larını dökmeyen, 25 metre boyun-

da, ince, uzun, piramit biçiminde,
çok koyu yeşil yapraklı bir ağaç,
andız, selvi, servi ağacı.
Sepedi Seyrek: Dikkat etmeden,
gereksiz, hoyratça, olur olmaz ko-
nuşan.
Sepet: Saz, kamış veya ince dal-
lardan örülerek yapılan, genellikle
sapı olan, yiyecek ve eşya taşımak
için kullanılan kap.
Ser: Baş, kafa.
Servi: Servigillerden, Akdeniz böl-
gesinde çok yetişen, kışın yaprak-
larını dökmeyen, 25 metre boyun-
da, ince, uzun, piramit biçiminde,
çok koyu yeşil yapraklı bir ağaç,
andız, selvi, servi ağacı.
Seten: Bulgur, yarma dövülen di-
bek taşı.
Setirikli: Serpikliği ve dağınıklığı
huy edinmiş kişi.
Seyfi: Gözleri güzel Şahine benzer
bir çeşit avcı kuş.
Seyit Battal: Battal Gazi.
Sıçmak: 1. Dışkıyı vücuttan dışarı
atmak. 2. Bozmak, berbat etmek.
Sıklat: Sıcak, bunaltıcı hava.
Sıla: Gurbetteki bir kimse için do-
ğup büyüdüğü ve özlediği yer.
Sırgat Sırkat: 1.Hayvan sayımı
yapan kimse. 2. Kaçırma, gizleme.
3. Sayımdan kaçırılan hayvan. 4.
Sayımı yapılmayan insan ya da
hayvan.
Sırtmak: Dişlerini göstererek ap-
tallık, şaşkınlık, kurnazlık veya
alay belirtir biçimde gülmek, sır-

tarmak.
Sırcat Sırgat: 1.Hayvan sayımı yapan kimse. 2. Kaçırma, gizleme. 3. Sayımdan kaçırılan hayvan. 4. Sayımı yapılmayan insan ya da hayvan.
Sırtın Gılıç: Bukalemun, 20-30 santimetre boyunda, renk değiştirmesiyle ünlü bir tür sürüngen, kaya keleri.
Sıykal: Kaygan, aşırı kaygan.
Sikke: Zikke, Hayvanları bağlamak için yere çakılan demir veya ağaç kazık.
Sille: Elin iç yüzüyle vurulan tokat.
Simir Simir Yağmak: Yağmurun yavaş yavaş yağması
Simsar: Aarabulucu, Komisyoncu, Bir ticari işlemin gerçekleştirilmesine yüzdelik karşılığı aracılık eden gerçek veya tüzel kişi.
Sinilemek: Sinek için vızıldamak.
Sinmek: Kendini göstermemek için büzülme, saklanmak, pusmak.
Sinsin: Geceleyin, ateş çevresinde, genç erkeklerin davul, zurna eşliğinde oynadıkları bir halk oyunu.
Sivtimek: Ayıklamak.
Soğanlı: Artvin ili, Ardanuç ilçesine bağlı bir köy.
Soğukluk: Semiz otu.
Soğukluk Gatmacı: Semiz otundan yapılan yoğurtlu yiyecek.
Sokum: 1. Lokma. 2. Yufka ekmeğinden yapılan dürüm.
Somak: Sumak

Son güz: Sonbaharın son günleri.
Soyka: 1. Ölen kişinin giysileri. 2. Ölünün üzerinden çıkan giysi. 3. Soyuntu, sırttan çıkan elbise; elbise.
Sökmek: Gelmeye başlamak, çıkmak.
Sömelek: 1.Kundağa sarılmış bebek. 2.Bebek kundağı.
Söykenmek: Dayanmak, yaslanmak
Sufra: Sofra.
Südük: Sidik.
Sülük: Salyangoz
Sündürüm: Bir yandan öbür yana uzatılmış sırık.
Süngüç: El gergin durumdaki başparmakla işaret (gösterme) parmağı arasındaki açıklık, uzaklık.
Sürek: Sürülmüş tarla.
Süven: Sopa, sırık, ince uzun ağaç.
Süyük: Dam saçağı.
Şaal: Şekil.
Şahan: Şahin.
Şahre : Çehre.
Şaplak: Tokat.
Şarmıta: Yaramaz.
Şayak: Canlı pembe.
Şebeden: Hoş kokulu kavun.
Şefre: Kadın adı. Aslı Şerife'dir.
Şenelmek: Boş bir yer, insanların yerleşmesiyle yurt durumuna gelmek, meskûn olmak.
Şibik: Gözdeki çapak.
Şimşir: Parlak.
Şire: Tatlı.
Şişirik: Balon.

Şitil: Küçük kova.
Şivan: Ağıt, yas, kıya, üzüntü; ağlama, feryat, figan.
Şor: Söz, lâf.
Şube: Askerlik şubesi.
Şuvara: Ozan.
Tabya: Bir bölgeyi savunmak için yapılan ve silahlarla güçlendirilen yapı.
Tahtalı: Tahtadan yapılmış oturak, somya.
Takaklı: Beyaz kumaş.
Talas: Kayseri İline bağlı ilçe.
Taman: İşte, az önce, hani, hani ya, ya, tabii ki.
Tanır: Afşin ilçesine bağlı Kasaba.
Tapan: Adana İlinin Feke ilçesine bağlı bir kasaba.
Taplak: 1.Tepe ya da dağ üstündeki düzlükler. 2.Düz, dümdüz yer
Tarhana: Döğme ve yoğurdun karıştırılarak, güneşte kurutulmasıyla elde edilir.
Tavtır: Çok iyi güzel.
Tavla: At ahır.
Tavlak: Soyulmuş taze ceviz.
Tavsır: Resim, fotoğraf.
Tay: Üç yaşına kadar at yavrusu.
Tekerim daşa dayandı: İşlerin yolunda gitmemesi, bozulması.
Tel: Telgraf.
Telkin etmek: Arapçası kavrama anlamına gelen "lakn" sözcüğünden türemiştir. İslamiyet de gömülenlere imam tarafından söylenen dinsel sözler anlamında kullanılır.
Temren: Mızrak ucundaki sivri

demir.
Terki: 1. Eyerin arka bölümü. 2. Binek hayvanının sağrısı. 3.Atın arkası. 4.At vb. hayvanlara yüklenen eşya, yük. 5. Atın eyerine takılan küçük heybe.
Teyyare: Uçak.
Tınsırık: Hapşuruk.
Tolu: Dolu.
Topak: Yuvarlak .
Tozluk: Pantolonun paçasını tozdan korumak için ayakkabının üzerine geçirilip düğmelenen veya dizden aşağı uzanarak ayağın üstünü örten dar paçalık, getr.
Tuğlu:
Tükürük Köftesi: Ekşili Köfte - Dökme Köfte - Tuvallamaç - Höllük - Gildiz.
Uflak: Büyük bıçak.
Ufra: Ekmek yapılırken tahtaya atılan un.
Uğru: Ön.
Uğrun: Gizli saklı .
Ulam ulam olmak: Renk renk, çeşit çeşit olmak.
Usul: Yavaş, sessiz, sakin.
Uygur: 1. İzinden giden, uyan. 2. Orta Asya'da büyük bir devlet ve uygarlık kurmuş, yazılı anıtlarla sanat eserleri bırakmış olan bir Türk kolu ve bu koldan olan kimse.
Üççeşme: Kayseri ili Tomarza ilçesi Dadaloğlu beldesine bağlı bir yayladır. Torosların tepesindeki bu yaylanın rakımı 2600 m civarında-

dır. İçme suyu ile meşhurdur. Tah-
talı Dağlarının en yüksek tepesi
Aygörmez bu yayladır.
Üleş: Leş, ceset.
Vareste: 1. Kurtulmuş. 2. Uzak.
Varık: Varmış.
Varmak: 1. Gitmek. 2. Gelmek. 3.
Yetişmek, ulaşmak, yanaşmak.
Vuruk: Vurmak
Ya fes: Hz. Nuh'un üçüncü oğlu.
Türklere göre Olcayto Han'dır.
Yabgu: Orta Asya'da kurulan ilk
Türk devletlerinde kağandan son-
ra gelen en üst düzeydeki yönetici-
nin unvanı, Hükümdar.
Yadırgı: Yabancı.
Yağlık: Mendil-eşarp.
Yalak: Sarız ilçesinin kasabası,
şimdiki adı Yeşilkent.
Yalbırdak: Yarı çıplak.
Yalı: Koyunların sağıldığı yer.
Yar: Uçurum, yâr, sevgili
Yarisufat: Ceyhanın ilk kurulduğu
yerin adı.
Yarma: Buğday, arpa, mısır, bezel-
ye vb.nin iri çekilmiş, dövmesi.
Yarsuvat: Ceyhan Irmağı.
Yaylon: Römork.
Yazlak: Serinlenecek yerler.
Yeelmek: Şımarmak .
Yeğilmek: Durmamak, Şımarmak.
Yeğin: 1. Yığın. 2. Çok bol, bere-
ketli. 3. Güçlü. 4. Yegin. 5. Ağır,
yükü.
Yekinmek: Yekin: Davranmak, ol-
duğu yerden fırlamak, ayağa kalk-
mak, kalkmak için hareket etmek,

kımıldamak. Yerinden kalkmak,
Kalkmaya davranmak.
Yel: Rüzgar.
Yergin: Bitkin, üzgün.
Yesir: Esir, tutsak.
Yıllıcak: Yıllık.
Yıracak: Yıllık.
Yıracak: Irak, uzak.
Yıramak: Uzaklaşmak.
Yitik: 1. Kayıp olan şey. 2. Kaybe-
dilmiş, yitirilmiş.
Yol gözlemek: Bir kimsenin gel-
mesini beklemek.
Yonmak: Yontmak, düzeltmek..
Yorgan: Yatakta örtünmeye yara-
yan, içi pamuk, yün vb. şeylerle
doldurularak dikilmiş geniş örtü.
Yoymak: Yorumlamak.
Yoz: Kısır, süt vermeyen koyun,
Yörep: Bayır, az eğimli yer.
Yörü: Yürü
Yufka: İnce.
Yumak: Yıkamak.
Yumuş: İstek.
Yunak : Çamaşır.
Yunak taşı: Çamaşır taşı.
Yunak yumak: Çamaşır yıkamak.
Yüklük: Evlerde yatak, yorgan gibi
şeyleri koymaya yarayan yer veya
büyük dolap.
Zabit: Subay
Zahar: Galiba, sanırım.
Zahmarı: Kara kış .
Zatıdan: Zaten, eskiden, esasen.
Zavara: İri öğütülmüş hayvan
yemi.
Zavır: Çıkışma, paylama, azar.
Zehre: Zahire, zehra, yemeklik

tahıl.
Zemheri: Kara kış, Garakış, Kışın
ilk ayları.
Zılgıt: Kadınların ellerini ağızları-
na götürerek ses çıkarmaları.
Zıllıcı: Oyun bozan.
Zıllımak: Oyun bozanlık.
Zıncarlık: Zıngarlık. Ceyhan ya-
kınlarında yer adı.

Zikke: Ucunda ip geçirmek için
halka bulunan, yere çakılan hay-
van bağlamakta ve çadır gerdir-
mede kullanılan demir kazık.
Zubun: Şalvara benzer giyecek
Zurba: Küme, grup.
Züluf: Şakaklardan sarkan saç lü-
lesi.

AVŞARELLERİ

okuntu

OĞUZLAR (Türkmenler)

Bozoklar

Günhan

Kayı

Bayat

Alkaevli

Karaevli

Ayhan

Yazır

Döger

Dodurga

Yaparlı

Yıldızhan

Avşar

Kızık

Beğdili

Karkın

Üçoklar

Gökhan

Bayındır

Peçenek

Çavuldur

Çepni

Dağhan

Salur

Eymür

Alayuntlu

Yüregir

Denizhan

İğir

Bügdüz

Yıva

Kınık

AVŞARELLERİ

Bugünden sonra divanda, dergâhta, bargâhta, mecliste ve meydanda **TÜRKÇEDEN** başka dil kullanılmayacaktır.

Karamanşah Mehmet Bey